

Karácsony ünnepi mise

Iz 52, 7-10

„És meglátja a föld minden határa”

Milyen szép a hegyeken annak a lába, aki jó hírt hoz; aki békét hirdet, örömhírt hoz, és kikiáltja a szabadulást. Aki azt mondja Sionnak: „Királlyá lett a te Istened.” Figyelj csak! Órszemeid felemelik a hangjukat, és mind ujjonganak, mert szemtől szemben látják, hogy visszatér az Úr a Sionra. Ujjongva énekeljetez mindnyájan, Jeruzsálem romjai, mert az Úr megvigasztalja népét, és megváltja Jeruzsálemet. Az Úr felfedte szent karját minden nemzet szeme láttára. És meglátja a föld minden határa, hogy szabadulást szerez Istenünk.

A himnikus szöveg a szabadulás feletti öröm érzetét kelti. Az örömhírt hozó (7. v.) alakját maga a hír teszi vonzóvá. Hasonló szövegeket olvashatunk 2Sám 18,19-33-ben, Jahve trónra lépésének örömeinekben, illetve a Zsolt 47, 93, 96-99-ben, valamint a Szof 3,13-18-ban és Jo 2,21-ben. Az Úr visszatér Sionra, valószínűleg utalás a Kürosz-ediktumra (Kr. e. 538), amely értelmében a fogáságban lévő zsidóknak engedélyezték a visszatérést Palesztinába, és azt hogy újra felépítsék a Jeruzsálemi Templomot. A szentíró a jó hír, a béke, az örömhír szavak egymás mellé zsúfolásával igyekszik érzékeltetni azt a szívbeli örömet, amely a Babilonban élő zsidókat eltöltötte, amikor híret vették a hazatérés lehetőségének. Még inkább nagyobb volt az öröm a papi és prófétai körökben, mert nemcsak a politikai szabadság reménye csillant fel, hanem a vallási kultusz restaurálásának lehetősége is. Ez különösen a babiloni zsidók legjámorabb rétegében, talán éppen az Izajási tanítványi körben keltette a legnagyobb örömet, akik a reménytelenség ellenére is reménykedtek a történelem e fordulatában.

Éppen ezért nem véletlen, hogy az ókeresztény egyházi irodalomban a Sion és Jeruzsálem szövegek szinte mindegyikét az egyházra magyarázták. A jó hírt pedig az evangélium görög szó fordításaként az új keresztény üzenetre értették. Ennek a jogosságát abban látták, hogy a Róm 10,15 idézi is a himnusz első mondatát „milyen kedves a lépte, aki a jó hírt hozza”, de az apostoli levélben már nem Kürosz szabadulás üzenetéről, hanem Krisztus üzenetének híreről van szó, amely új hitet és reményt ébreszt azokban, akik ezt meghallották és hittek benne, mert a hit hallásból ered (Róm 10,17).

Alexandriai Kürillosz (378–444) a fenti izajási szöveg magyarázatánál figyelmezteti hallgatóságát: „Amikor te Sionról, vagy Jeruzsálemről (Iz 52,1) hallod ezeket a szakaszokat, nem szabad ezt pusztán a kőből épült városra vonatkoztatnod. Inkább a próféta azoknak a csoportjára vonatkoztatta, akiket a hit által hívtak egybe, vagyis azokra, akik egyházat alapítottak, mind a zsidókból, mind pedig a nemzetekből. A Sionra visszatért uralkodóról pedig azt mondja ugyanő: „hogyan lesz ő király és miként válik világossá hatalma. Azok által, akik felemelik a hangjukat, akik felnéznek rá, azok a szent tanítványok, akik másokat is bevezetnek ebbe a tanításba.” Küroszi Theodorétosz (393–466) a jó hírt hozó szép lábú hírnökben, az apostolokban látja meg azokat, akik Isten országát hirdetik. Joannesz Khrüszosztomosz (344–407) pedig a szövegben szereplő béke szóhoz fűzi magyarázatát utalva a Jn 14,27-re, ahol Jézus búcsúbeszédében kijelentette „Én békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek.” Majd hozzáfűzi „És nekünk meg kell tennünk mindent, hogy élvezzük ezt a békét, otthon is és az egyházban is. Az egyházban az előjáró szolgálata a béke megadása. Mivel ez a béke Krisztus békéjének a jele. Ezt a békét kell a szívedbe fogadnod, mielőtt a szentáldozáshoz járulnál.”

Órigenész (184?–254) felteszi a költői kérdést „Mit tett Jézus akkor, amikor megmosta tanítványainak a lábát? Nemde megmosta lábukat és megtörölte a derekára kötött kendővel, és ezzel tette a lábukat széppé, mielőtt még hirdette volna nekik az evangéliumot” (52,7) Vagyis úgy véli Órigenész, hogy ez a szöveg akkor teljeseedett be, amikor Jézus megmosta tanítványainak a lábát.

Nem könnyű isteni jó hírt hozni, mert hiába tanulunk meg bibliai szavakat és idézeteket, ha nem vagyunk hitelesek és tiszták, akkor a hír, a szent szöveg elhangzik ugyan a szánkából, de mégsem tudjuk azt elvinni az embereknek. Az emberek többsége már nem nagyon hisz a szavakban, egy szöveg értelme és esztétikai szépsége önmagában nem tud isteni üzenetet tolmácsolni. A tiszta és szent emberek szájából az egyszerű szavak is béke közvetítők lesznek és Isten üzenetének apostolai. Pusztán azért, mert aki közli, az a kihirdetés előtt már megtisztította magát, így amit mond azt nem az Istentől veszi kölcsön, vagy a Bibliából ollózza ki, hanem olyan mélyen megtanulta, és annyira azonosult vele, hogy azok a szavak már az Isten üzenete által átformált lelkéből szólnak a megváltásra váró lelkeknek. Az ilyen szavak tudnak csak eljutni a föld végső határáig, mert a tiszta emberek továbbítják őket.